

Sana seppä

Õnkeri-seuran ja „Noorvan Õnkerin“
dänenkannattaja.

Julkaisija: Õnkeri-Seura, Vast. Kõrteinvald.

Siinit. osote: Kallivere p.og. ptk. 25.

Siin hylatn hylätän
õnkeri seimien lätän
- Kallivere -

" I E I E N P Ä I V Ä S T Ä "

Jokaissessa sivistyneessä maassa vietetään joka vuosi I E I E N P Ä I V Ä S T Ä. Sinä päivänä järjestetään ympäri maan juhlia, joiden periaatteena, tarkoituksena on muistaa äitejä, antaa tunnustusta heidän työlleen ja esittää niille lapsiensä kiitos.

Mais mualla. Mutta kuinka meillä?

Meillä, meidän rakkaassa Eestin Inkerissämme äidit saavat nähdä kaikkea paitsi lastensa kiitosta.

Monta unetonta yötä ovatkaan äidit viettäneet, monta tuskaa, valvan hetkeä ovat kärsineet, monta rukousta virittäneet taivaan korkeuksiin ja monta kyynelvirtaa vuodattaneet kasvaattaessaan lapsiaan!

Kuinka armoita, herttaita he - äidit ovatkaan pienokaisilleen! Heidän sydämensä uhkuu rakkautta ja arhautta, vaivautta ja pienokaisesta he toivovat paljon.

Mutta päivät menevät, lapset joutuvat maailmaan, kirkkaalle polulle ja äidit edyvät jatkavain unhoon, vaan uivat valvaksen ivaa, pilkkaa sekä pahanpöytä.

Melkein joka päivä meillä näkee, kuinka äitien edes

se elänytään suorastaan kelyttömästi. Heitä jo vanhoja oleva poika ja miksei tytöt vain paista kotilinsa puolelleen, kiukustuneena, tai raivoavana kuin peto. Äidit hyviä tarjouksia ei ymmärrä, hän saa osakseen vain uusia karsinoksia ja kyynelaita.

Käytännössä, löytyyhän Eestin Inkerissäänkin koteja, joissa lapset rakastavat ja kunnioittavat äitejään, mutta ne ovat poikkeuksia. Yleisesti äitien asama Eestin Inkerissä on surkea, se kaipa paljon konjunkteja.

Toukokuussa vietetään Eestissä äitien päivää - se antakoon meille enemmän voimaa ja kaikki työhön!

Kalenterin mukaan 6 p:nä järjestetään Kallivieren koulun puolesta raatias- ja osuilla ensimmäinen äitienpäivä juhla.

Toivottavasti juhlaan ottavat osaa ei vain nuoret, mutta myös hyvin vanhatkin, sillä entien hoitajien on ensimmäinen Eestin Inkerissä äitienpäivä.

P Ä Ä S I Ä I S E N V I E T O S T A

Pääsiäisen toisena sekä kolmantena päivänä järjestettiin Inkerin suojeluskunnan taholta Kallivieren koululla ilta. Ohjelmassa oli opettajatar E. Reijon sekä

varikki V. Kankaan puhe, oppilaiden esittämä pyynti de-
laatioita; O. Suuri ja näyttely. Kappeli: Kallivieron
Suuri ja pieni pillapöytä sekä Kallian näyttely joiden esit-
tämät Antti Tiittasen „Jyrkijymä”. Ohjelman jälkeen karke-
lojelu.

Kokouksessa illanassa esittivät terävästi pisti silmään
muutamat kansalliset, ei vain nuoria poikia, mutta
myös vanhemman polven edustajia - partas, ja käyttäytyivät
niin halveksimasti, että heitä eurooppalaisen käsittelyn mu-
kaan täydellä syylä sopii nimittää halveksimiksi.

Mistä tämä johtuu? Siinä on kaunista ja sopivaa rik-
ko-yhteistä rauhaa ja järjestystä.

On jouluisia, olipa hän sitten mielellään mikä tahansa,
sikälymäärinä, että vapaus ei ole sitä „vapauden” joka sal-
lilkaikenlaisten ikkunoitten toimeenpanon, siksi järjestyk-
sen rikkojat oppivat ensikerraksi silloppaa käyttäytymis-
tä.

Ravintolan isännältä - Vanhankylän kauppiailta: Tarkas-
tuksen aikana huhtikuun 9 p:nä löydettiin viinaa. Ravinto-
lassa ei ollut oikeutta käyttää alko-olimpitoimia juoma-
siksi kauppias joutuu syytteen alaiseksi.

Tarkastuksen toimitti konstapeli J. Roode kahden mu-
eluskuntalaisen kanssa.

TAPPELU: Huhtikuun 15 p:nä k-lö 10 p. Kallian ja
Hankien pojat tärnäsivät yhteen. Sotui se - ja puukko-
ottelu. Pöydässä oli vain yksi voittaja „vi” - vitsen” omasta,
siksi lyötiin ketä vain sattui ja lopetettiin kahakka vas-
ta sitten kun joku mies oli saanut otaksua puukon terä-
si seivästä.

Tappelussa hyvin vaarallisia puukon haavoja saivat A.
Porali, Al. Valttonen, Antti Sirkkunen, Aleks. Sirkkunen, A. Ha-
rakka sekä toiset tappelijat kuitantuihin vähemmällä.

Al. Sirkkunen sekä A. Porali on toimitettu Karvan ma-

rahaan.

16 p:nä joutuivat kullekin poliisiviranomaiselle, jotka
toimittivat tutkinnon.

Al. Paunonen (Tiikanen Oljo) on viety vankilaan.
Asir menee kärkejiin (suutoon) ja saa tutkinnon nojal-
la poliittisen leiman.

Pääsiäisilltamassa huhtikuun 9 p:nä esiintyi puhe-
laan Kallivieron kansakoulun seutiläinen opettajatar L. Re-
jo. Puhe teki erinomaisen vaikutuksen syystä, että se oli
suomenkielinen. Tämä on hyvänä, opettavaisena esimerkkinä
niille inkeriläisille, jotka puhuessaan inkeriläiselle
kuulijakunnalle käyttävät vierasta kieltä.

Koska puhe muutenkin ansaitsee huomiota, esitämme sen
sellaisenaan:

Kunnioitettu juhlayleisö !

Jokainen meistä tietää paljon miesten sankaritöistä,
jokainen tuntee useampia miehiä, jotka oman elämänsäkin o-
vat uhraaneet pyhän, oikean asian puolesta hyödyksi isän-
maalleen ja koko ihmiskunnalle.

Mutta entäs nainen? - Naisesta kuin sankarista tavol-
lisesti valetaan, ei lausuta sanaakaan. Naista kauan on
pidetty ala-arvoisena, kykenemättömänä. Erittäin pieni mer-
kitys on annettu hänelle kodin, isänmaansuojelustyössä -
sodassa. Nainenhan on ruumillisesti liian heikko - sano-
taan - siksi hän ei saa paljoa aikaan.

Mutta se ei ole oikein. Historia, naisen saavuttamat
työn tulokset todistavat, että nainen yhtä hyvin kuin mies-
kin pystyy suuriin sankaritöihin, pystyy, jos vain hänellä
on siihen tahtoa.

Ottakaamme esimerkki e. kantilais-ranskalaisesta enem-
män satua vuotta kestäneestä sodasta (1339-1453). Englan-
nin sotajoukko oli perinpohjin lyönyt vastustajansa. Rans-
kalla oli jäänyt vain ainoa linnoitettu paikka: Orleanin
kaupunki. Siitä riippuu, säilyisikö Ranska itsenäisenä, vai
joutuuko se vieraan vallan alle. Ranskalaisilta oli jo us-
ko voittoon kadonnutkin ja suuri osa kansaa suostui tunnus-

Ajatteloimme, että kunnon virkamiehen, etupäässä kun-
navaivastalon johtajan esillä pitäisi olla.

Huhtikuun 13 p:nä herra M. Lillipuu kieltäytyi kunnan
vaivastalon virasta ja nyt V. L. Kunnavaivastalon määrättiin
Derkin Vaikylästä.

Mikään lienee M. Lillipua kieltäytymisensä syynä?

Viime päivän posti toi Inkari-Seuralle pakettia Hiko-
nmaalais-Yhdistyksen lahjoittamia kirjoja. Niiden joukosta
on useampi hyvin arvokas teos, kuten Aleks. Kivien "Sei-
semän veljestä", Juhani Aho "Läsnä", S. Ivalon Juha Vei-
senen, pojille J. Saulin seikkailuromaaneja, uskonnollisille
M. Lillipulle "Marttyyrien historia" ja y. m.

Kirjat sijoitetaan Inkari-Seuran kirjastoon, josta
niitä saa lainata luettavaksi kuka vaan haluan.

Kiitos lahjoittajalle!

S p i o o n i k o ? Huhtikuun 13 p:nä palani N. V.
venajalta Sasu Pöder ja meri konstaapelille antamaan selo-
tusta epälaillisesta "naisestaan" Pöderin selostuksen mi-
kaan, on hän mennyt yli rajan satunnaisesti nautiessa. Mut-
ta tosiaisesti lupauvat olettaa, että Pöder on N. V.
palveluksessa, siksi hänet täällä kestissä vangittiin.

Haniken ja Kullas kylän nuorisoseuran riita.

Jo pitemmän aikaa on Haniken ja Kullas kylän nuorisoseuran
välillä taillannut epäsopea. Se on puhjennut useamman ker-
ran ilmiriidan ja tappelun. Riita on saanut alkunsa kan-

sallisuuden syistä. Kullas kylän nuorisoseura on valvontaseu-
ra ja sen esikokoukset pidetään Haniken nuorisoseuran
laulussa. Tämä suhteessa johtaa siihen, joskus pitävät
kansallisuutensa puolesta ja arvostavat sitä pahe-
asiana ja koettavat kansallismielisiä halventaa ja yllä-
pitävät siitä, että se, mikä kuuluu sille. Kuopinkin puo-
lison esillä on omilla tavallaan.

Se, jolla kansallisuus on ja isänmaarakkaus valvoo-
la, pyrkään kansainvälistä suhteesta, kansalliset täydell-
lisen tunnistuksen. Heitä voi ainoastaan kehottaa ole-
maan ja pysymään inhimillisen läheisin kansalaisina esi-
tellen. Kullas kylän nuorisoseura on itsessään jalo-
sista syistä sopeutunut luontonsa mukaisesti taloustu-
lisiin. Se on se, jota esimerkkiä vastustajiltaan, -
joilla on joka kylässä, vammaan Kullasella, - joille ei
ole muuta keino halpa, koettaessaan vahingoittaa meitä.
Kyllä on kuin itsestään herää kysymys: "Eiköhan olisi
mahdollista välttää verenvuodatusta?" Silloin jäisi monen
ajan virasta huokaus nousematta ja monen äidin silmästä
llyneet vuotamatta. Ei ole kukaan mieluista tietää, että
naiset miehet käyvät sairaaloissa ja vankiloissa. Tie-
tyvästi me emme voi välttää vihollisiamme juonit; keksimään
ja he ovat silloinkin sukkelia. Heitä vastaan täytyy
olla aina varuillakin, mutta tietää ajatella, eikä vakava
harkinta voi olla estää tuhoisia yhteentörmäyksiä. Niistä ei
ole kukaan kukaan hyötyä.

Vuoksi on syytä katsoa päittää kummankin puolen
epäilyden suuruutta, että luuloittelu, että toisella
puolella on pelkkä "ryssiä" ja toisella "keriläisiä" on
vokkaan lausua; senhän ymmärtää jokainen, joka vähänkin
osaa ajatella. Varmasti on, ettäivät Kullas kylän nuorisoseu-
rasta kaikki ole kansallisesti valvontaseura, samaan
kuten Haniken kylän nuorisoseurasta ei voida sanoa, että he
ovat kaikki ryssämielisiä. Henkistä p. meitä ja
tuntemattomasti löytyy puolilla jos toisellakin, toisilla
ja enemmän, toisilla vähemmän. Siinä suhteessa on epäile-
mättä paljon p. s. k. k. Vaikka Haniken ja Kullas
kylän keskinäinen tappelu onkin aiheutunut kansallisista
syistä, niin on se pohjellaan silttenkin yksinkertaisesti
huiligaanienutta Tappelun ei lisää kenenkään kunniaa,
olipa se kuka tahansa, eikä hän saa itsellensä puolustus-
ta sillä, että tekeytyy ryssäksi tai piksi tahansa ja me

Est. A-5970
100000.

IV. 1928.

Nº 3

Sana seppä

Inkeri-Seuran ja rs. Nousevan Inkerin
äänenkannattaja.

Julkaisija: Inkeri-Seura. Vast. Kosteinsalo.
Toimit. osoite: Kalliovere p. a. g. p. k. 25.

Tästä vielä kerran...

*"Sanareppä" ilmestyy Kullon kylässä
12 k. - vuodessa. Tilaukshinta: 4 Ekr.*

VÄIKYLÄN KANSAKOULU 50-VUOTIAS.

Ryssäliisyyden kiihoittamistyö jatkuu

Estin Inkerissä on äsken juhlittu Estin Tasaval-
lan kymmenvuotista päivää. Vielä ei ole häipynyt kansa-
laiden mielestä juhlan synnyttämä lämmin tunnelma, kun
jo Estin inkeriläisten keskuudessa toimivat ryssäliisyy-
den johtomiehet ovat järjestäneet juhlaansa, jossa isän-
maallisuus ja kansallismielisyys on tahdettu vertojaan
hakevalla häikäilemättömyydellä tukahduttaa ja vetää par-
jauksen esineeksi. Vaikylän kansakoulu vietti maaliskuun

14 p:nä 50-vuotista juhlansa ja siellä on tapahtunut asioita, jotka ovat omiensa kiinnostamaan mieltä sen jälkeen esiintymisen vuoksi, jota siellä on harjoitettu. Vainnsä koko juhlan kulku oli sellainen, että siinä vallitsi epäkansallinen ja valtionvastainen henki. Siellä vallitsi ryssän kieli sekä -mieli. Puhujien käyttämä sävy oli siksi paikka, että se ansaitsee erikoista huomiota.

Voiton kaikista vei opettaja Jakovleff. Hän m.m. lausui näin: „Minkä kansanvaltaisempi on valtio, sen vähemmän siinä on oikeutta“. Mikähän mahtoi antaa oikeutta h-ralle Jakovleffille näin terävään valtiolliseen arvosteluun? Onhan Vaikylän kansakoulu pyeyntä tähän päivään asti ryssälaisena, ainakin mieleltään ja myöskin kieleltään, ellei oteta lukuun muutamia aestin- ja saksankielen tunteja - ja kansakoulun venäläisenä pysyttäminen on Jakovleffin taiteiden herrojen päämäärä. Vai pitääkö h-ralle Jakovleffille sitä väheistä valtion-estien kielen oppimäärää (puhunnutta kunn suomenkielestä) siksi suurena vääryytenä kansakoulua kohtaan, että sen takia onnes soivamaan valtio-oikeutta?

Ei kai pelkätään sitä. Jakovleffin kaltaisia ryssälaimeilisia „pedagoogeja“ huolehtii kansanvaltainen hallitusmies. Heidän mielestään pikinisi aestin hallituksen valia „h-ralle venäläisenä“, että kansankielen opetus Vä-

ikylän kansakoulussa kuten tähänkin asti. Kivittäminen on kansa pakotettaisi n edelleenkkin nöyrytyä ryssäläisten ikeeseen. silloin vuotaisi oikeutta ni nkuin runsauden sarvesta

Jokainen valistunut aestin kansalainen tietää, mikä on merkinnä pienille kansallisuksille venäläisen valian raivokkaita hyökkäyksiä on tehty, esim. tsaari Aleksanteri III aikana aestin kansaa vastaan. Sitä on koetettu väkivalloilla ryssälaistuttaa ja sen sortoa on kestänyt niin kauan kuin ryssälaist valian kesti. Senaa merkitsee venäläinen valia inkeriläisillekin.

Jos noudatettaisiin johdonmukaisuuden periaatetta, niin nämä ryssälaisuuden rakkakoirat olisi saatettava Väikylän opintahjosta „h-ralinnaan“ silloin isänmaallisuuden sekä inkeriläisyyden kehittymiselle olisi vähemmän esteitä.

K a s t a

L A P S E T

Heikki Haara, lausumant.

Me olinne niinkuin lapset,
jotka kunkien kaskolla

Leiväivät, päiväyt kirkas
Sateillen silmissä.

Me olimme niinkuin lapset,
Jotka eksyvät kukkihin,
Eivät löydä kotitietä,
Valittavat kyynelin.

Me olimme niinkuin lapset,
Jotka jääden yön pimeään
Kuulun partalle käyvät
Raueton lepänsä.

Me olimme niinkuin lapset,
Joita enkelit suojaavat -
Jotka kuilunkin uhatessa
Onnestaan uneksivat.

RAITTIUSPÄIVÄSTÄ

Tämän vuoden toukokuun 5- ja 6 p:nä vietetään Eestis-
sä raittiuspäivää (karskuspäivä).

Taphtuman johdosta herää kuin itsestään kysymys: Osa
Eestin Inkeriä, kuinka sinä otat vastaan tämän arvokkaan
päivän? Oli aika, jolloin sinä, rakas Inkeri, et tietänyt
raittiuudesta ja sen päivästä mitään, et avustanutkaan, et
tä viinan kireus on hävitettävissä omalla tahdolla ja voi-
malla. Mutta nyt tiedät, sillä viimevuoden toukokuun ensi

mäinen päivä kului niin ihmeellisesti raittiuden merkeis-
sä, tiedät, sillä lapsesi yhdessä kansakouluistasi saavat
säännöllisesti raitt. usopetusta.

Mutta sittenkin vielä useasti näkee alkoholin vii-
nan ilkeätä suhotyötä.

Talon isäntä on kaupungissa jotain kauppaamassa. Hä-
nen vaimonsa kotonaan rakkainta odottaen ajattelee: voi
sitä iloa kun mieheni joutuu kotiin... Tuopi kaupungista
useampia talontarpeita. Kuinka minä olenkin hänelle sit-
ten kiitollinen...

Permannonlla leikkivät lapset juttelivat: "Taatta tul-
loo kätti meile tuopi tuonusia. Taatta rakas tule, tule".

Ja todellakin isä jo tulee, ajaa hevosen veräjän
eteen. Riemu yleinen, ääretön valtaa kodin. Äiti sekä lap-
set rientävät vastaanottamaan rakasta tulijaa. Mutta yht-
äkkiä kaikki seisautuvat. Vaimo pettyneenä katkeralla ää-
nellä hundahtaa: "Humalassa, voi meitä polosia, humalas-
sa..."

Lapset pelästyneenä kyynelisinä juoksevat isästään
pakoon ja piiloutuvat.

Riemu on särkynyt, kodin onni haihtunut. Isä kiroi-
lee, torailee ja pitää suurta meteliä, vaimo onnettonana
ei jaksa enää itseään hillitä ja välittämättä lapsista
soimaa miestänsä. Koti on muuttunut riidan, kyynelten pesä-
ksi. Ja lapset - mitä heistäkin tällä lailla kasvatetaan?

Toinen kuvaus. Pyhä päivä. Kylän kujalla mutassa po-
jista humalaisena esiintyy toisten keskuudessa niin va-
masti, vastenmielisenä, viinalla haistava ja tekee suo-
rastaan itsensä inhoittavaksi. Humalassahan oleva nuori
kadottaa täydellisestä ihmisen arvosta, häntä ei kukaan kun-
nioita, ei rakasta, hänen ystävinään ovat vain samanlai-
set keivottomat - juopot.

Tämäntapaista kuvauksia löytyisi vielä paljon. Mut-
ta riittää, niiden täytyy kadota. Elämä on muutettava toi-
senlaiseksi.

Muistakaa meidän menneen vuoden raittiuspäivää. Eikö se
ollut Eestin Inkerille kaunis heräämisen aika, kaunis ai-
ka, eikö silloin useampi nuorista vanhojnuut raitt. adu-
laansa, jossa kiellettyä käyttämisestä alkoi...

Mutta sinä on vielä vähän, että va. n. muuttuu yk-
lö on raittis, sitä ei riitä, että löytyy vain muuttua k-
ti, - jossa alkoholien kireus on voittettu, ei, vaan k o k o

in löydettiin Tervolan metsästä satolaitu hevonen. Satolaitu oli Vanajan satolaitu. Satolaitu, a. k. a. Vanajan satolaitu. Vaadittiin löydetyä hevosta palauttamista ja siunattua, että ihme-ratsuaies on muka ollut Eestin kansalainen. Kahakassa vanalaiset ovat kadottaneet kolme hevosta, joista vaadittiin Eestiltä korvasta. Mutta, kun itse apujaa, joka punikin hevosella niin komeasti ratsasti yli rajan, ei ole löydetty, niin ei korvauksesta voi olla puheettakaan.

Asiaa tutkitaan.

Inkeriläisen perheen murha. Äy t e i m ä. Pakkainen Johannes Suursalo Koskenkallalta muutama vuosi sitten meni naimisiin Vappo-nimisen tytön kanssa. Nuori vaimo tahtoi olla "suodikas" ja koki pitämään sydämellistä ystäväyttä erään inkertiläiseen Vappo-nimiseen. Mies sai tästä tuntea ja murhenäytelmä alkoi. Vappo nautti myrkkyä, mutta jäi kumminkin eloon. Rakastettu sai kuulan keuhkoihin, mutta Suursalo joutui vai syytteen.

Onko tämä tapojen hienontamista?

Aikaa Eestin armeijassa Mikko R y ö t t i on v. k. 18 p:nä kadonnut tietämättömiin. M. Rytin käytös oli moitteeton.

Inkeri-Eestin kansansivistysseuran kuskilainakirjasto on siirretty Kallivieren kouluun ja alkaa lähemmässä tulevaisuudessa toimintansa.

Kirjasto sisältää eestin-, suomen-, saksan- ja ruotsinkielistä kirjallisuutta. Yhteensä noin 300-350 niteä.

Opettajatar L. R e i j o n sairauden aikana Kallivieren kansakoululla toimi op. R. Viher. Nyt op. L. Reijon terveys on siksi parantunut, että hän kykenee jatkamaan työtään. Op. R. Viher matkusti Rakvereeseen.

Eestin Inkerin kouluista raattusopetuksessa käy Kallivieren koulu edellä muita. Niinpä tänä vuonnaakin, kun toisissa kouluissa raatti uudesta ei puhuta mitään, otti Kallivieren koulun toivonliiton "Nuorten" 23. päivä -sesta osaa Eestin II lapsien kirjoituskilpailuun.

Kunnan vanha kirkon poikamies. Äy t e i m ä. Todistuksena siitä, miten laurettavan lapsellisia ovat inkertiläiset, on se, että yleensä Inkerin kansallisen nuorison vastustajat, jotka yleensä halventamaan työntekijöitä kansanvalistuksen välineillä, osoittavat seuraavakin tapaus:

Kolme Kallivieren kansakoulun opettajaa ovat meidän puolella. Heille tulee vastaan v. t. kunnanvanhimmaksi h-ra Lilliepuu. Hän sivuuttaa tervehtimättä ja päästyyään etemmäksi, menee nurkan taakse ja kutsuu opettajien jälkeen: "Ministerit taas mäännöt byrokraatin puolelle".

Ministereiksi nimittää h-ra M. Lilliepuu opettajien sen takia, että he hänen mielestään nauttivat ministerin palkkaa.

Yleensä käyttäytyy mainittu herra opettajia kohtaan puhuttelussaan halveksien.

Kysymme puolestaan: eikö tämä ole liian pitkälle menevää "toveriisamaisuutta"?

Kunnan p. s. puhtaantuloonaksuun komissio on tänä vuonna määrännyt liian suuria maksuja.

useampia köyhiä maanviljelijöitä kohtaan. Tämän johdosta erittäin terävästi esytetään komission esimiestä Merenraanan herra Naabelia.

Emme tiedä, missä on syntipukki.

Huhtikuun 1 p:nä pidettiin Mataloilla Väivaran maalevkonnan kivaäriammuntaa. Tarkoituksena oli jaottaa ampujat eri osastoihin.

Inkerin suojeluskuntalaisista osallistui lehteenmeppä"- Kosteinsalo parhaimmaksi tarkka-ampujaksi

Venäläismielisten liikkeitä osoittaa osittain seuraavakin: I-S:n jäseneltä K. Tahvoselta Kallivieressä on varastettu sukset ainoastaan siksi, että hän on kansallismielinen.

Sukset varastettiin sillä aikaa, kun Tahvonen pitäytyi puotiin jättäi sukset kuistille.

Ihmetellä täytyy tällaisten itkien nallikkamaisuutta. Tällä tavoin he kuulevat voivansa tukahduttaa Eestin Inkerin kansallisen liikkeen ja urheiluharrastuksen?

N.k. Narvan Riigimade ringkonna valitsejana on ollut aikaisemmin h-ra Spuul javiimeaikana h-ra Tartland. Lähemmässä tulevaisuudessa yllämainittuun toimeen saapuu inkeriläinen agronomi A.L. o h i.

Tämä on Eesti Inkeriläisille hyvä uutisena, sillä A.Lohi on tunnettu kolpomiehenä.

A.Lohi on kotoisin Hakajan kylästä, toiminut m.m. Koskenkiven maanviljelyskoulun johtajana ja aikaisemmin ollut maanviljelijöille hyvänä neuvonantajana.

T.v. kesäkuussa venäläistä nitetaan pitkin Pliysan ja Rosonan jokea n. miljoona tukkia (paikkejä). Tukit saatetaan Narvan tehtaisiin laudoiksi ja sitten lähetetään ikomaille. Samalla aikaa nitetaan 300 000 kuutio jalaa haapapölkkyjä, jotka ostaa Ruotsin tulitikkutrusti.

SANASEPPÄ

Julkaisija: Inkari-Seura.
Vastava: E. Kosteinsalo.

Toimitus: Kullalla, Kallivere p.g.

1. jouluk.

10. I. 1928.

Riigivare Jaan Tõnisson

J a a n T Ô N I S S O N

R i i g i v a n e m

Viime vuoden lopussa on Eestin Tasavallan hallitus muuttunut. Riigivanem'ana on nyt tunnettu kansan johtaja valtiomies Jaan T ô n i s s o n .

J.Tônisson - lakitiedemies syntynyt v.1868 Viljandimaalla,Mursilla. V.1894 hän päätti Tarton yliopiston lakitiedekunnan can. jur. asteella. Sanomalehtimiehenä v.1889; v. 1896 tähän saakka „Postimees“-lehden päätoimittaja. Asuttava Kogu'n sekä 1 Riigikogu'n jäsen. V.v. 1919-1920 - Riigivanem. 2 Riigikogu'n esimies, 3 Riigikogu'n jäsen.

J.Tônisson on yksi Eestin kansallisia suurmiehiä, sitäpaitsi tunnettu raittius- sekä heimoaatteen kannattaja. Viimeksi mainittu seikka panee inkeriläisen sydämen iloisesti sykähtelemään - se takaa, että Riigivanem J.Tônisson on Eestin Inkerille parhain ystävä tai oikeammin isä.

Oikeata isän kättä hellää, mutta samalla järkkymättömyyttä, Eestin Inkeri tarvitseekin. Vielä on paljon polo Inkerillä kipeitä kohtia. Vielä nykypäivänäkin osa Ees-

ti Inkerin väestöä (Väikylä ja Saarkylä) kulkee slaavilaisen saalishimoisen kitaan.

Vieras-venäjänkielisen Väikylä koulun epäoikeää myrkyllinen työ on lopetettava, Eestin inkeriläisten tie on suunnattava ei kohti kuolemaa, vaan kohti elämää. Ja tässä, juuri tässä valveutuneemmat inkeriläiset odottavat h-ra Riigivanemalta ratkaisevaa sanaa, ratkaisevaa askelta!

Siinä toivossa ja uskossa Eestin Inkeri tervehtii harva Riigivanem'paa ja toivottaa hänelle voimaa sekä hyvää menestystä raskaassa valtiotyössä!

*"Vala suuri vannokaamme
Isänmaamme Jumalalle,
Ettei koskaan meidän maamme
Onää mahdu sorron alle
Sortajankin sortumatta
Muukalaisen murtumatta."*

S A N A N E E S T I N A I N K E - R I N S U O J E L U S K U N N A S T A

Kansa, joka ei uskalla tarttua aseihin oman kohtinsa, lakiansa ja vapautensa puolesta on kuolemaan tuomittu.

Inkerin kansan kunniaksi olkoon sanottu, että se on yksi niistä, joka myös asevoimalla, oman verensä hinnalla on jo vuosisatoja puolustanut omia etujaan. Historiaa tistääkin kertoa meille paljon kaunista inkeriläisten urotöistä.

Mainittakoon tässä vain lähemmästä menneisyydestä, Inkerin vapaustaistelusta. Se antaa Inkerille kunnian, joka vetää vertoja Eestin-Suomen ja yleensä reunavalttioiden vapaustaisteluille.

Mutta kohtalo oli suonut, että Inkeri jäi sittenkin kommunistisen Venäjän orjuuteen ja se merkitsee sitä, että inkeriläiset olivat pakoitettuja luopumaan aseellisesta taistelusta. Ainoastaan pieni osa Inkeriä, jonka väestö oli ehkäpä eniten nukkuvaa, itsensä unohtanutta, jäi Eestin suojeluksen alaiseksi ja sille avautuivat suuret kehitysmahdollisuudet.

Niinpä Eestin Inkerin nuorukaiset ovat saaneet yhä tämmöistä sotilaallista kasvatusta Eestin armeijassa. Mutta koska tämä on tapahtunut osittain pakkovelvollisuuden täyttämisenä ja sitä paitsi kun inkeriläisen kansallistunnon kehitykseen ei ole kiinnitetty huomiota, niin ei sillä ole voinut olla suurta merkitystä.

Siksi vasta nyt, kun Eestin Inkerin kansa on kehittynyt niin pitkälle, että on syntynyt itsensä, laillisen yhteiskunnan, valtion suojelusaate - suojeluskunnan (kaitseliiton) perustaminen - asia saa suuren merkityksen.

Kuten viime numerossa kerroimme on Eestin Inkerisä perustettu oma suojeluskunta (kaitseliit) joulukuun 27 p:nä v. 1927. Narvan Malevan päällikön kapteeni J. Leppin läsnäollessa Inkerin suojeluskuntalaiset vannoutuivat valian Isänmaalleen Eestin Tasavallalle, he vannoutuivat ase-

voimalla puolustamaan sitä -... renpisaraan asti;
tammikuun 6 p:nä v. 1928 Inkerin... uijaat Kivek-
kään jälkeläiset tarttuivat kivääreihin.

Suojeluskunnan - kuten sotilaallisen järjestön - si-
säasioista on parasta vaieta, mainitsen vain, että pu-
heena oleva suojeluskunta kuuluu Narvan malevaan. Se puo-
lestaan merkitsee sitä, että Inkerin suojeluskunta on osa
Eestin suojeluskuntaa ja niin ollen kapteeni Lepp'istä
riippuu paljon, minkälaiseen suuntaan kehittyy inkeriläis-
ten sotilaallinen vapaa kasvatustyö.

Olemme varmoja, että kapt. Lepp on täysin selvillä In-
kerin suojeluskunnan merkityksestä erikoisesti Eestin In-
kerin ja yleensä Inkerin historiassa, siksi emme lausu kpt.
Lepp'ille kiitoksia tehdystä, vaan toivotamme hänelle
vaprale Eesti pojale intoa ja menestystä suuriarvoises-
sa työssä Eestin sekä Inkerin tulevaisuuden hyväksi.

Inkerin miehet puolestaan kantakoot kunnialla heille
uskottuja kivääreitä.

Uskollisuus, velvollisuus, isänmaanrakkauts ja inke-
riläinen kansallistunto korkealle!

Kunniakasta tulevaisuutta Inkerin suojeluskunnalle!

----- "Isku" -----

Inkerin vapautusajasta. Se antoi Inkerille kunnian jo-
ka voitiin vastustajien vastustamisesta.

Inkerin vapautusajasta. Se antoi Inkerille kunnian jo-
ka voitiin vastustajien vastustamisesta.

Inkerin vapautusajasta. Se antoi Inkerille kunnian jo-
ka voitiin vastustajien vastustamisesta.

Inkerin vapautusajasta. Se antoi Inkerille kunnian jo-
ka voitiin vastustajien vastustamisesta.

Inkerin vapautusajasta. Se antoi Inkerille kunnian jo-
ka voitiin vastustajien vastustamisesta.

Inkerin vapautusajasta. Se antoi Inkerille kunnian jo-
ka voitiin vastustajien vastustamisesta.

Inkerin vapautusajasta. Se antoi Inkerille kunnian jo-
ka voitiin vastustajien vastustamisesta.

Inkerin vapautusajasta. Se antoi Inkerille kunnian jo-
ka voitiin vastustajien vastustamisesta.

Inkerin vapautusajasta. Se antoi Inkerille kunnian jo-
ka voitiin vastustajien vastustamisesta.

Inkerin vapautusajasta. Se antoi Inkerille kunnian jo-
ka voitiin vastustajien vastustamisesta.

Inkerin vapautusajasta. Se antoi Inkerille kunnian jo-
ka voitiin vastustajien vastustamisesta.

Inkerin vapautusajasta. Se antoi Inkerille kunnian jo-
ka voitiin vastustajien vastustamisesta.

Inkerin vapautusajasta. Se antoi Inkerille kunnian jo-
ka voitiin vastustajien vastustamisesta.

Inkerin vapautusajasta. Se antoi Inkerille kunnian jo-
ka voitiin vastustajien vastustamisesta.

Inkerin vapautusajasta. Se antoi Inkerille kunnian jo-
ka voitiin vastustajien vastustamisesta.

Inkerin vapautusajasta. Se antoi Inkerille kunnian jo-
ka voitiin vastustajien vastustamisesta.

te käyneet taisteluun inkeriläisyyden puolesta, ja se yl-
peys, jolla te kannatte kansallisuutenne lippua, lämmit-
tää ja innostuttaa. Teissä ja teidän taistelussanne on
samaa rohkeutta ja itsensä unohtamista, jota eniten ra-
kastan.

Kun ajattelen taisteluanne itsensä unohtaneen kan-
sanne keskuudessa, sen herättämiseksi, lämpenee sydämeni.
Taistelun vaikeina hetkinä muistakaa, että teillä on
suurilukuinen veljesjoukko tällä puolen Suomenlahden,
joka seuraa herpantumattomalla mielenkiinnolla työtänne
ja on aina valmis ojentamaan kätensä, milloin apua tar-
vitsette. Te ja me olemme veljiä, joiden tulee pysyä yh-
dessä kaikissa kohtalon vaiheissa.

Inkeri-Seura, se on Inkerin kansan aamun sarastusta.
Se on kansan itsensä oma, varsinaisten kansanmiesten joh-
tama, ja sen vuoksi sen täytyy voida puhua kansan sydä-
meen, niin että jokaisessa Eestin Inkerin talossa ja tu-
vassa havahdutaan huomaamaan, että Inkeri-Seurassa on
Inkerin kansan tulevaisuuden ja olämän lupaus, Ssen vas-
tustamisessa kansanne kuoleman tuomio.

Kiitän sydämellisesti niistä sanoista, jotka "Sana-
seppä" lausui minulle onnentovotuksena Akateemisen Kar-
jala-Seuran puheenjohtajan paikalle.

Sydämeni on työssänne mukana. Ja tunnustan, että mie-
lihyvin seisoisin vielä kerran puhujapaikalla silmästä
silmään inkeriläisten veljien kanssa.

ERIALOILTA

Hyvin tunnettu Inkerin ystävä Rosentti Villem Ernestin on jo suorittanut suusanallisen doktorin tutkinnon ja nyt valmistaa doktorin väitöskirjaa.

Väi-Saarkylässä on raivonnut n.s. sarlakki-tahti, joka vei multaän kymmenenkunta lapsia. Viimeaikana vaara on kuitenkin vähenemäisillään.

Ku Eräs Kullantatempoika on ennen joulua salaperäisellä tavalla kadonnut. Kotiin jäänyt vaimo kahden lapsen kanssa on nyt hyvin tukalassa asemassa.

Eestin Inkerin taloudellisen hyvinvoinnin kohottamiseksi on välttämätön m.m. maitto-meijerei. Siksiviimeaikana on ryhdyttykin meijerein perustamispunhiin. Mutta suureksi onnettomuudeksi esille on tullut paljon eripursauksia sekä esteitä, ja asia yhä vaan viipyy. Riitakysymyksenä on, sijoittaako meijerei Kalliviereen vai Vanhaan kylään.

Ihmetellä täytyy myös johtohenkilöiden horjuvaisuutta ja energian, toimintakyvyn puutetta.

Rs. "Nouseva Inkeri" on muodostanut opintokerhon. Opiaineena Inkerin historia. Osanottajia on nykyään 14 henkilöä. Seuraava kokous pidetään tammikuun 15 p:nä k:10 13 Kallivieren koulun huoneustossa. Ne, jotka eivät kuulu kerhoon voivat ottaa osaa kerhokokoukseen aikomastaan "Nouseva Inkerin" johtajattaren luvalla.

Ensi kesänä pidetään Budapestissä (Unkarissa) Suo-

men-Ugrin 3. kulttuurikongressi.

Eestin Raittiusliiton äänenkannattaja "Kylväjä" tulee tänä vuonna ilmestymään kerta kuukaudessa. Sen hinta on 1 Ekr. (100 Emrk.) koko vuodelta.

Vuodesta 1928 on Eestissä käytännössä uusi raha, noin sanottu "kroon" ja "sent". Kroon - kruunu vastaa nykyiselle 100 markalla, sent - sentti on yksi marka. 100 markan setelirahat muutetaan kruunuiksi siten, että kumpaakin puoleen (kylikeen) painataan puna-(pruuni) värillä "1 k r o o n".

Kesäkuussa ilmestyvät 10-kruunun rahat vuoden lopulla 5-kruunun, mutta 50-kruunun setelit jäävät ensivuotta.

Vaihtorahaksi jäävät entiset metallimarkat, joita tästä lähtien nimetään senteiksi.

Noin kahden kuukauden kuluttua tulevat käytäntöön 25-sentin rahat.

Kansalaiseti Vekslien sekä kauppasopimusten solmisessa olkaa hyvin varovaisia.

Todistuksena, mitä työtä tekee Väikylän koulun johtaja, joka on samalla ryssäläisvalistusseuran "Zarja'n" yksi johtohenkilöitä, kerromme seuraavan tositaapauksen: Jouluna kokoontui Räkälään joukko ystävyksiä m.m. Väikylän 6-si lk. koulun johtaja kunnianimeiltään Andrei Mihailovitš K-ra Tšuvirin.

Kun mainittu herra oli sikahumalassa, meni hän viereen emännän kanssa naapurin Kuusik'on taloon ja käyttäytyi sieltäkin kelvottomasti.

Kelvottomuus saavutti huippunsa, kun hän s.o. k.k. koulun johtaja h-ra Tšuvirin rupesi julkisesti hätyttämään talon kunniavierasta erästä emäntää, samalla koetellen talon vieraiden kanssa synnyttää tappelua.

Kysymme, tämäkö se on sitä aito ryssän kulttuuria ja sopiiko se Eestin Inkerille?

Tammikuun 6 p:nä kuoli kuuluisa Kullan loihtia ja tietäjä akka E e r i k a n M a a r e . Että hänen mahtinsa oli suuri, todistaa osittain sekin, että vielä Maaren kuolinpäivänä saapui naapurikylästä avun saantiin ei kukaan muu kuin kunnanvanhin.

SUOMALAINEN TIEDEMIES JA HEIMOASIA.

Tartossa asuva suomalainen tohtori Ilmari M a n n i n e n on v.1927 julkaissut etnografisen tutkielman "Eesti Rahvariiete ajalugu"; teos "asiallinen ja vastaa "kaiketi tieteellisille vaatimuksille, ainoastaan heimokannalta katsoen on siinä puutteita: inkerikon nimitys (eestiksi "ingerik") on julkisesti otettu käyttöön "isuri"- muodossa, jota sanaa tähän asti on käytetty vain sulkuumerkeissä.

Lehtemme toimitus tahtoo huomauttaa, että mainittu "isuri"- sana kuuluu samaan ryhmään kuin "reppuryssä", "Tšuhna" tai monta muuta suomalais-ugrilasiin kansoihin kuuluvaa haukkumanimitystä, jommoisten käyttäminen on häpeäpilkkuna heimoperheessämme.

Toivomme, että toht.I.Manninen tulee mainituksessa teoksessa tekemään vastaavan korjauksen.

MUUTAMA SANA HELLUNTAILIIKKEESTÄ.

Uudestikastajien lahkokunta paikkakunnallamme lie-nee noin kolmisenkymmentä vuotta vanha. Alussa oli sillä vain muutamia jäseniä ja tunnettiin heitä stundobaptistien nimellä, joista nykyään on muodostunut niin sanottu "helluntailiike". Ensiaikoina pitivät he kokouksiaan vainoa peläten, usein salassa. Uskonnollinen vapaus on houkutellut heidätkin päivänvaloon. Viimeaikoina on heidän seurakuntansa tuntuvasti lisääntynyt.

Helluntaiseurakunta on osoittanut vilkasta toimintaa. Herätyskokouksia on pidetty runsaasti ja piissä on esiintynyt useita puhujia. Vähän yli vuosi sitten kävi

helsinkiläinen puhuja Manninen täällä ja voimakkaasti pidetyillä saarnoillaan - joissa osattiin iskeä yksinkertaisen kuulijakunnan sisimpään olemukseen - voitti monta inkeriläistä helluntaiseurakunnalle. Rovasti Pfaler kastoi viime kesänä Kallivieressä 27 henkeä. Syksyllä Inkerissä käynyt saarnaja Lattu totesi kuitenkin puheessaan, että herätys on jo mennyt ohi.

Eräs seikka helluntailiikkeessä herättää huomiota. Kielenkäytössä vallitsee siinä jonkunlainen Baabelin selkoitus. Siinä voidaan havaita jo heti ensi katsannolta selvää epäkansallisuutta. Sillä mitähän muuta voisi sanoa siitä, kun kokouksissa, joissa sanankuulijat ovat pelkkiä inkeriläisiä tai joskus pari, kolme eestiläistä ja sattumalta joku venäläinen, yhtenäen käytetään puheissa eestin ja venäjänkieltä. Eräskin inkeriläinen puhuu ainoastaan eestiksi ja venäjäksi. Eestin kieltä käyttää mainittu puhuja niin auttamattoman virheellisesti, että melkein joka sanan hän lausuu murtaen. Hän rääkkää niin armottomasti eestin kieltä, että kovin tekisi mieli muistuttaa: ei pitäisi puhua, kun kerran ei osaa, vaan parempi selittää omalla kielellään, sillä onhan varsin luonnollista, että suomalaisille sanankuulijoille puhutaan suomeksi. Ei tunnu kauniilta, kun suomalaisen laulun jälkeen alkaa joku äkkiä puhua eestiä tai venettä. Vaikka helluntauskovaisilla, kuten tiedetään, on sairaaloinen taipumus hapuilla kielillä puhumisen taitoa, on joka tapauksessa kansallinen hajoitustyö moitittavaa ja anteeksiantamatonta. Sanankuulijoita ei ainakaan moisella menettelyllä palvella. Pitkemmin sillä voidaan palvella joitakin itsekkäitä sivutarkoituksia, joista kyllä ollaan niin kärkkäitä toisia soimaamaan. Hyvällä tahdolla voi tässäkin saada parannusta aikaan, jos nimittäin hyvää tahtoa löytyy.

Helluntauskovaisen yhtähyvin kuin kenen muunkaan ei tarvitse tekeytyä joksikin oudoksi olioksi maassaan ja hylkiä kansallisuuttaan. Jos joku kiihkoilija saattaakin huutaa, että kansallismieliset ovat perkeleen palvelijoita, niin kymmenkertaisesti ansaitsevat sen nimen ne, jotka halveksivat omaa kansallisuuttaan ja palvelevat vierasta, sillä Jumala ei vaadi kelleltäkään uskon nimessä kansallisuutensa hylkäämistä. Nöyryys on kyllä hyve, mutta orjamielisyys sitävästoin inhoittavin pahe. Raukkamaisesti alistua on samaa kuin hävittää Jumalan kuva itseen -

sään. Uskonnon tulee juuri kohottaa kansallisuutta, nostaa sitä ylös alennuksesta, eikä koettaa painaa sitä alas tal-
lata jalkoihin ja tuomita sitä perikatoon.

Myöskin meikäläisen yleisön on varovasti ja harkitse-
vasti suhtauduttava kokouksissa esiintyviin puhujiin, jot-
ka uskonnon mukaan tyrkyttävät yleisölle kansalliselle ole-
muksellemme vieraita katsantotapoja, jotka ovat vahingoksi
kansamme henkiselle edistykselle ja vaikuttavat turmiolli-
sesti sen terveelliseen kehitykseen. Meillä inkeriläisillä
on historiassamme kylliksi katkeria kokemuksia siitä, mi-
ten vieraita tarkoituseriä palveleva uskonto voi johtaa
kansakunnan perikatoon, kun taas kansallisuutta palveleva
uskonto auttaa pienenkin kansan mitä suurempien vaikeuk-
sien läpi. Juuri uskonto, kansakunnan siveellisen voiman
lähteenä, on sen vankin tuki.

Kenittyykö meikäläinen helluntailiike kansalliseksi
liikkeeksi? Sitä voi nykyään täydellä syyllä epäillä, sil-
lä se on liiaksi haudentakainen ja yhteiskuntaoloja eli
maailmaa liiaksi arvosteleva. Se näyttää vaipuneen tuhatvuot-
tisen valtakuntansa haaveiluun. Mutta toisaalta se on tem-
mannut suomalaisen kulttuurin yhteyteen joukon kreikkalais-
katolilaisia inkerikkoja, jotka muuten ehkä olisivat pysy-
neet sille vieraina. Tämä muuten on meidän oljamme varsin
kuvaavaa. Vahinko vain, että baptistit, jotka muuten anka-
vasti tuomitsevat roomalais- ja kreikkalaiskatolista sekä
protestanttista enäkirkkoaan, eivät ole tulleet tarkemmin
huomanneeksi, että kreikkalaiskatolinen eli oikeauskoinen
kirkko on koettanut inkerikkoja venäläistyttää, vaan arve-
levat että he ovat muka venäläisiä ja muutamat inkerikot
toimivat sen periaatteen mukaan, kuten kirjoituksessamme
mainittu puhujakin. Toinen uskonto ei ole tuonut paljon
suurempaa valoa kuin se, mikä on hylätty. Toinen pimeys
etsii toista pimeyttä, joten ollaan ihan Egyptin pimeydes-
sä. - Mutta Goosen'issa on valoisaa! Rientäkäämme siis
sinne! Pyrkikäämme kansalliseen itsetietoisuuteen!

„Lahkolainen“.